

AFGØRELSE

12. december 2024

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

Kontakt til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed sker via:

Sekretariatet for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed
nvu@ufm.dk

Uddannelses- og
Forskningsstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tel. 7231 7800
ufs@ufm.dk
www.ufm.dk
CVR-nr. 3404 2012

Ref.-nr.
2024-06

Ref.nr.
2024-25129

Ved brev af 16. maj 2024 til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed (nævnet) indgav

anmelder (anmelder)

en anmeldelse vedrørende

anmeldte (anmeldte),

om, at anmeldte har handlet videnskabeligt uredeligt.

Anmelder gør gældende, at anmeldte har plagieret ved i sit produkt

produktet (produktet)

at have tilegnet sig resultater og pointer uden retmæssig kreditering af

kilden (kilden)

Anmeldte bestrider at have handlet videnskabeligt uredeligt.

Nævnets resultat

Nævnet har behandlet sagen på flere møder, senest den 10. december 2024. Nævnet har denne dato truffet afgørelse om, at *anmeldte* ikke har handlet videnskabeligt uredeligt.

Afgørelsen er truffet enstemmigt af landsdommer Mikael Friis Rasmussen (formand), professor, ph.d. Janne Rothmar Herrmann, professor, ph.d. Klemens Kappel, professor, ph.d. Knud Jørgen Jensen, lektor Hanne Lakkenborg Kristensen, professor, ph.d. Michael Robdrup Rasmussen, professor, dr.med. Mogens Holst Nissen og professor, ph.d. Helle Prætorius Øhrwald.

Nævnets afgørelse er begrundet nedenfor.

Anmeldelsen om videnskabelig uredelighed

Anmelder har til støtte for anmeldelsen anført, at anmeldte i produktet har plagieret passager og resultater fra kilden uden korrekt henvisning og præsenteret det som egne resultater. Anmeldte har udgivet sig for at være den, der har gjort opdagelsen (*tekst udeladt*). Dette er imidlertid en opdagelse, anmelder har gjort, og i kilden gøres der i detaljer rede for en række mekanismer, der ligger bag denne udvikling. Kilden er den første undersøgelse, der påpeger, at en (*tekst udeladt*), har offentliggjort et notat om samme emne som anmeldte uden at henvise til kilden. Efter at være blevet opmærksom herpå, har ekspertgruppen tilføjet en reference. (*tekst udeladt*) har afvist at tilføje korrekt henvisning med begrundelsen, at de ikke kendte kilden. Det er svært at tillægge påstanden om god tro validitet, da kilden i (*tekst udeladt*) blev offentliggjort i en forkortet udgave (*tekst udeladt*), og (*tekst udeladt*), var ansvarlig for review- og publikationsprocessen af (*tekst udeladt*).

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Anmeldte har anført, at anmeldelsen om plagiat er uberettiget og grundløs. Anmeldte har i lang tid beskæftiget sig med analyser af (*tekst udeladt*). Disse forhold gjorde samlet set, at anmeldte gik i gang med et analysearbejde med henblik på at efterprøve de vurderinger, som fremgik af (*tekst udeladt*). Resultatet af anmeldtes arbejde blev produktet. Anmeldtes resultater vedrører ligesom (*tekst udeladt*), hvor kilden har en observationsperiode frem til [...]. Anmeldte har forud for offentliggørelsen af produktet hverken læst eller hørt om kilden, ligesom kilden heller ikke var refereret eller nævnt i (*tekst udeladt*), som anmeldtes arbejde udspringer af. Anmeldte bekendt har kilden udelukkende været offentliggjort som (*tekst udeladt*). Anmeldtes analyse har været i eksternt review. De i anmeldelsen citerede passager indeholder både argumenter og konklusioner, som anmeldte ikke kommer ind på i sit arbejde, samt konklusioner, som er helt modsat af anmeldtes konklusioner. Der er tale om alment kendt viden, og mange andre har redegjort for samme mekanismer før kilden. Det nye er ikke at dokumentere eksistensen af en (*tekst udeladt*).

Anmelder har heroverfor anført blandt andet, at det er rigtigt, at to af de omtalte mekanismer (*tekst udeladt*) er beskrevet af andre. Det gælder imidlertid ikke kildens øvrige observationer, herunder f.eks. (*tekst udeladt*). Kilden er den første, der kommer frem til "resultatet" ved at henvise til en række mekanismer, hvoraf nogle, såsom (*tekst udeladt*), er kendte, og andre ikke er. Kilden er også den første til at opstille en samlet liste af mekanismer bag "resultatet". Når anmeldte konkluderer, (*tekst udeladt*), så er det identisk med "resultatet"; nemlig (*tekst udeladt*). Pointen om, at (*tekst udeladt*), er hentet fra kilden.

Retsgrundlag

Sagen er behandlet efter lov om videnskabelig uredelighed m.v. (loven).

Efter lovens § 2 finder loven anvendelse på følgende sager:

- 1) Sager, der vedrører forskning udført med hel eller delvis offentlig dansk støtte.

2) Sager, der vedrører forskning udført ved en offentlig dansk forskningsinstitution.

Stk. 2. Loven finder endvidere anvendelse på sager om videnskabelig uredelighed i privatfinansieret forskning, som ikke er omfattet af stk. 1, hvis den private virksomhed el.lign., der har udført forskningen, giver samtykke til behandlingen af sagen.

Nævnets kompetence fremgår af lovens § 4, stk. 1:

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed behandler sager om videnskabelig uredelighed i videnskabelige produkter.

Definitionen af et videnskabeligt produkt fremgår af lovens § 3, stk. 1, nr. 6:

Et produkt frembragt ved anvendelse af videnskabelige metoder som led i forskning, herunder ansøgninger om forskningsmidler.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Det fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 6, jf. lovforslag nr. L 117 af 25. januar 2017 (bemærkningerne) vedrørende vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt, at

Den foreslåede definition lægger sig op ad UVVU's praksis på området, hvorefter et videnskabeligt produkt er karakteriseret ved at være frembragt som led i forskning ved anvendelse af videnskabelige metoder i modsætning til f.eks. mere populærvidenskabelige udgivelser, hvor der ikke på tilsvarende vis anvendes en videnskabelig tilgang. Vurderingen af, om et produkt kan anses for et videnskabeligt produkt, beror på en indholdsmæssig vurdering af produktets forskningsmæssige karakter, hvorved videnskabelige artikler, ph.d.-afhandlinger og lignende er det helt klare kerneområde for begrebet. Et element i vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt i lovens forstand, vil derfor ofte være, om det pågældende produkt er indgivet eller tiltænkt indgivet til fagfællebedømmelse.

Videnskabelig uredelighed er defineret i lovens § 3, stk. 1, nr. 1:

Fabrikering, forfalskning og plagiering, som er begået forsætligt eller groft uagtsomt ved planlægning, gennemførelse eller rapportering af forskning.

Plagiering omfatter efter lovens § 3, stk. 1, nr. 4:

Plagiering: Tilegnelse af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering.

Af de almindelige bemærkninger til loven, afsnit 3.4.3.1, fremgår:

Definitionen af ovennævnte tre begreber foreslås efter amerikansk forbillede indsat i stedet for den tidligere eksempelopregning i UVVU-bekendtgørelsen, som udgår. Begrebernes udfoldelse i lovteksten

forventes at bidrage til en forståelse af, hvad der omfattes af videnskabelig uredelighed. Det må samtidig erkendes, at man, bl.a. pga. forskningens dynamiske karakter og varierende praksisser på tværs af forskningsområder, ikke på forhånd præcist kan opliste alle forhold og adfærd, som kan udgøre videnskabelig uredelighed i et konkret tilfælde.

Følgende fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 4, vedrørende plagiering:

Definitionen af plagiering forventes bl.a. at omfatte tilfælde af uberettiget tilegnelse af forskning, herunder eksempelvis afskrift uden kreditering af den reelle ophavsmand eller uretmæssig angivelse af bidrag til den pågældende forskning. Det forventes, at et væsentligt parameter i vurderingen af, om der er foretaget plagiering, vil være, om der er sket en vildledning i forhold til forskerens egen indsats i forbindelse med det videnskabelige produkt. Af hensyn hertil er det også alene tilegnelsen af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering, der vil blive vurderet som omfattet af uredelighedsbegrebet. Selvplagiering i form af eksempelvis genbrug af egne tidligere anvendte tekstpassager og lignende vil derimod alene kunne behandles som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis. Det forventes endvidere, at forfatterskabstvister som udgangspunkt vil blive håndteret som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis fremfor at blive anset som videnskabelig uredelighed i form af plagiering.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Ifølge lovens § 3, stk. 2, nr. 1, omfatter videnskabelig uredelighed ikke:

tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskning.

Af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 2, nr. 1, fremgår blandt andet:

Efter bestemmelsens nr. 1 foreslås det, at videnskabelig uredelighed ikke omfatter tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskningen. Med forslaget videreføres bagatelgrænsen i forhold til videnskabelig uredelighed, som er indeholdt i gældende rets definition af videnskabelig uredelighed, hvorefter kun alvorlige brud på god videnskabelig praksis omfattes af definitionen, og i den gældende bekendtgørelse om UVVU, hvorefter UVVU kan henlægge sager, hvor den konstaterede videnskabelige uredelighed kun har haft ringe betydning for det videnskabelige budskab i produktet. Tilfælde af ringe betydning forventes eksempelvis at omfatte plagiering af ubetydelige passager i metodeafsnit og lignende og helt perifere fabrikeringer eller forfalskninger af mindre omfang, som ikke har indvirkning på den udførte forskning.

Efter lovens § 3, stk. 1, nr. 5, forstås ved tvivlsom forskningspraksis følgende:

Brud på alment anerkendte standarder for ansvarlig forskningspraksis, herunder standarderne i den danske kodeks for integritet i forskning og andre gældende institutionelle, nationale og internationale praksisser og retningslinjer for integritet i forskning.

Nævnets mulighed for at oversende sager indeholdende forhold om mulig tvivlsom forskningspraksis fremgår af lovens § 17:

I tilfælde, hvor Nævnet for Videnskabelig Uredelighed vurderer, at en sag kan indeholde forhold om tvivlsom forskningspraksis, som af nævnet vurderes til ikke at være videnskabelig uredelighed, kan nævnet oversende sådanne forhold til den relevante forskningsinstitution til videre behandling.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Nævnets vurdering af sagen

Anmeldtes produkt og nævnets kompetence

Anmeldtes produkt er et videnskabeligt indlæg. Nævnet har lagt vægt på, at produktet er frembragt med videnskabelige metoder som led i forskning. Herefter og på baggrund af en indholdsmæssig vurdering af produktets forskningsmæssige karakter finder nævnet, at der er tale om et videnskabeligt produkt efter lovens § 3, stk. 1, nr. 6.

Der er tale om privatfinansieret forskning. I sager om videnskabelig uredelighed, hvor forskningen er privatfinansieret, finder loven anvendelse, hvis den private virksomhed el.lign., der har udført forskningen, giver samtykke til behandlingen af sagen, jf. lovens § 2, stk. 2. *(tekst udeladt)* har meddelt samtykke til, at nævnet behandler sagen.

Nævnet er derfor kompetent til at behandle sagen, jf. lovens § 4, stk. 1.

Anmeldelsens udformning

Det følger af nævnets praksis, at der i definitionerne af videnskabelig uredelighed og plagiering – både efter de regler, der gjaldt for Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed, og de nugældende regler – ligger et krav om, at der skal være sket en egentlig uberettiget tilegnelse af konkrete resultater m.v., som kan tilskrives en tidligere ophavsmand, uden at denne behørigt krediteres i den senere publikation. Det skal således være muligt konkret at påvise, at f.eks. en unik forskningsidé eller tekst er kopieret og anvendt uden kreditering, i modsætning til f.eks. situationer, hvor forskere udgiver publikationer om samme emne efter gængse metoder inden for feltet, se nævnets afgørelse af 7. juni 2018 i sag nr. 2017-01.

En anmeldelse om, at der foreligger plagiering af eksempelvis en tekst, bør derfor angive præcist hvor i det videnskabelige produkt, den plagierede tekst findes, og præcist angive fra hvilket videnskabeligt produkt og hvor i det pågældende produkt

den plagierede tekst er taget. En iThenticate- eller Urkund-rapport, herunder henvisninger til markeringer i rapporten, er eksempelvis ikke tilstrækkelig. Hvis anmeldelsen vedrører flere tilfælde af plagiering, bør anmeldelsen indeholde præcise oplysninger om samtlige tilfælde, se f.eks. nævnets afgørelse af 24. september 2019 i sag nr. 2018-15.

Almindelige bemærkninger om plagiering

Nævnet bemærker, at der som udgangspunkt er begrundet mistanke om plagiering, når et stykke af en tekst, der er af en vis længde, er overtaget fra en anden tekst, der typisk er skrevet af en anden forfatter, uden retmæssig kreditering, det vil sige uden tydelig kildeangivelse og markering. En læser må således ikke være i tvivl om, hvilke tekststykker der er forfatterens egne, og hvilke der er citerede eller parafraserede.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Som anført i lovbemærkningerne, se ovenfor under *Retsgrundlag*, indebærer bl.a. *forskningens dynamiske karakter og varierende praksisser på tværs af forskningsområder*, at det ikke er muligt *på forhånd præcist at opliste alle forhold og adfærd, som kan udgøre videnskabelig uredelighed i et konkret tilfælde*. I sager, der drejer sig om plagiering, betyder det navnlig, at vurderingen af, om der i det enkelte tilfælde foreligger plagiering, skal foretages i lyset af den praksis, der er gældende inden for det konkrete forskningsområde.

For alle forskningsområder gælder, at hvis der er foretaget tydelig kildeangivelse og markering ved ordret gengivelse, er der ikke tale om plagiering. Markering ved ordret gengivelse kan f.eks. ske ved brug af kursivering eller citationstegn. Ved indledning af en ordret gengivelse af en tekst med f.eks. *Som anført af NN ...* forudsætter retmæssig kreditering, at det af sammenhængen fremgår, hvor den ordrette gengivelse slutter.

Korrekt parafrasering indebærer, at en forfatter bearbejder andre forfatteres tanker og ideer og formulerer dem med egne ord og egen sætningsstruktur samt med kildehenvisning til de arbejder, hvor disse tanker og ideer er beskrevet. Hvis der alene er sket en mindre ombytning af ord og sætninger, samt ændring af ord med synonymer, er der tale om plagiering, hvis der ikke krediteres retmæssigt (kildeangives).

Almen kendt viden kan beskrives uden kildeangivelse, uden at der herved foreligger plagiering. Almen kendt viden kan defineres som viden, som man regner med, at alle inden for en bestemt gruppe eller et regionalt, institutionelt eller fagligt fællesskab kender. Det kan være fakta om f.eks. geografi, historie, fysik, sprog eller litteratur. Ordret eller tekstnær gengivelse af andre forfatteres tekst med baggrundsviden skal krediteres ophavsmanden.

Se hertil i det hele nævnets afgørelse af 24. september 2019 i sag nr. 2018-15.

Nævnets samlede vurdering

Efter sagens oplysninger, herunder det af anmelder og anmeldte anførte, lægger nævnet til grund, at både produktet og kilden indeholder undersøgelser, som

omtaler og analyserer (*tekst udeladt*). Produktet og kilden beskæftiger sig til dels med de samme problemstillinger.

De undersøgelser, der er foretaget og fremlagt i produktet, er en del af anmeldtes analysearbejde (*tekst udeladt*). Nævnet lægger til grund, at anmeldte med produktet – og inspireret af den faglige diskussion af emnet (*tekst udeladt*) – ønskede at undersøge et emne, som var aktuelt.

Anmelder og anmeldte har publiceret henholdsvis kilde og produkt, som berører og omhandler samme emnefelt med forskellige perspektiver og på baggrund af data, som angår forskellige perioder. Produktets resultater er ikke afhængige af anmelders ide eller resultat.

Nævnet finder efter en samlet vurdering, at der ikke er grundlag for at fastslå, at anmeldte har tilegnet sig anmelders ide eller resultater. Anmeldte har herefter ikke plagieret, jf. lovens § 3, stk. 1, nr. 4.

**Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed**

Nævnet finder derfor, at der ikke foreligger videnskabelig uredelighed, jf. lovens § 16, stk. 1.

Nævnet bemærker, at det ligger uden for nævnets kompetence at tage stilling til anmelders synspunkt om, at produktet mangler kildehenvisning og undladelse af reference til kilden.

Klagevejledning

Denne afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. lovens § 18.

Mikael Friis Rasmussen
Formand for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

Kopi af afgørelsen er sendt til (tekst udeladt)